

[Steen Folke]

omfattende, så det havde ikke været nogen stor opgave for ministeriet at fremsende den sammen med lovforslaget, så vi umiddelbart kunne foretage de sammenligninger, som foretages i bemærkningerne til lovforslagets enkelte punkter, men hvor hvert enkelt medlem altså nu selv må fare hen og opsøge gældende lov.

Lad mig så sige, at VS vender sig imod denne lov. Vi er ikke tilhængere af den, vi synes ikke, at denne lovændring er et fremskridt. Det er klart, at vi i det hele taget er uhyre skeptiske over for den interessevaretagelse, som udenrigsministeriet forestår. Det er jo ikke mindst erhvervs- og kapitalinteresser og sådan noget, det handler om, og derudover nogle magt- og sikkerhedspolitiske interesser, som vi ikke har frygtelig megen sympati for. Men det gælder selvfølgelig også med den bestående struktur i udenrigsministeriet.

Sådan som vi læser dette forslag, er det et forslag om en strømlining af udenrigsministeriet og udenrigstjenesten, og i betragtning af, hvad det er for nogle interesser, der varetages, osv., mener vi ikke, at en sådan strømlining kan siges at være noget fremskridt. Det er klart, at vi også godt kan se, at den gældende lov fra 1961 på nogle punkter er ret oldnordisk, og vi vil ikke insistere på, at der i sådan en lov skal være opremset alle de afdelinger osv., der er i ministeriet. Det er ikke det, det drejer sig om, men på et par væsentlige punkter adskiller denne lov sig fra den tidligere, også ud over dette med, at den altså ikke opremser alle afdelinger.

Det ene punkt, som måske er mindre, er spørgsmålet om forholdet mellem specialattachéer og den udenrigsministerielle stab i udenrigstjenesten ude omkring. Jeg mener, der trods alt sker en strømlining også her, sådan at den udenrigsministerielle ledelse ude omkring på udlandsmissionerne bliver understreget tydeligere og specialattachéerne altså i et aller andet omfang reelt bliver underordnet udenrigsministeriet. Man slår syv kors for sig her og skriver gang på gang, at det er slet ikke meningen, og at det ikke ændrer noget ved specialattachéernes forhold til deres egne ressortministerier, men lur mig, om ikke der alligevel, netop når man skal understrege det så meget, er et eller andet problem her. Det vil vi i hvert fald gerne sø-

ge at opklare i udvalget. Jeg synes f. eks., at erfaringerne fra den del af arbejdet, der drejer sig om EF, har vist, at udenrigsministeriet f. eks. i EF-sammenhæng fører en langt mere integrationsivrig politik, end ressortministerierne gør. Derfor synes vi ikke uden videre, at det er et fremskridt at få udenrigsministeriet placeret stærkere, end det har været hidtil.

Det andet punkt er et punkt, som jeg har rejst spørgsmål om tidligere, i august sidste år – spørgsmål nr. 1191 i folketingsåret 1981-82, 2. samling – nemlig om der bliver tale om en slags statssekretær eller overdepartementschef med den nye direktørstilling. På det har den daværende udenrigsminister svaret, at det var der slet ikke tale om osv. osv., men igen, til trods for disse benægtelser mener jeg ikke, man kan se bort fra, at der sker en frigørelse af direktøren fra andre funktioner, som gør det snublende nær at se nogle muligheder for, at han i højere grad kan erstatte udenrigsministeren, når denne er ude at rejse. Der er denne rapport, der har ligget forud for lovforslaget om udenrigsministeriets struktur, og hvori er omtalt ministrens hyppige fravær fra Danmark, som gør nødvendigheden af en topbedsmand – statssekretær – særlig udtalt.

Selv om det ikke er en autoritativ udtalelse osv., kan man sige, at her er en embedsmand måske kommet til at sige noget om, hvad det handler om, og vi andre kan i hvert fald ikke andet end se en risiko i retning af, at en embedsmand i højere grad får et politisk ansvar. Man kan sige, at skellet mellem, hvad der er politisk eller ej, mellem embedsmænd og politikere, under alle omstændigheder er flydende, men det er ikke betryggende, hvis der sker en forrykkelse af dette flydende skel i retning af, at forhold, der er klart politiske, vil blive afgjort på embedsmandsniveau.

Vi mener, at man i stedet for burde dele udenrigsministeriet op. Vi har tidligere haft specielle ministre for udenrigsøkonomi, for nedrustning, for u-landsproblemer osv. Jeg har ikke noget definitivt forslag til, hvad der skal gøres, men det er oplagt, at det vil være en fordel at få delt ministeriet op. Så vil udenrigsministeren blive aflastet, og vi vil få politisk ansvarlige ministre for de respektive sagsområder.

Inge Krogh (KrF):